

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20—, polletno K 10—, četrletno K 5—, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30—.

: Telefon številka 303. :

JUTRO

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nebrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmi vrsta, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

: Telefon številka 303. :

Deželni zbor.

Deželni zbor kranjski se danes zopet odpre — zato, da bo njegovo zasedanje zaključeno, ali pa da bo razpuščen.

Klerikalci hočejo to in zato se bo tako tudi zgodilo, ker oni imajo večino in lahko provocirajo tak korak vlade. Sedaj n. pr. provocirajo zaključeno ali pa razpust deželnega zbora, kar jim zelo konvenira, na čisto enostaven način: pri vprašanju, kdo ima v Ljubljani za deželni zbor volilno pravico, se postavijo na vladi nasprotno stališče in razveljavijo izvolitve naprednih poslancev in ker bo to očitna nezakonitost bo morala vlada izvajati primerno konsekvenco.

Klerikalci pravijo, da bi morali imeti v Ljubljani volilno pravico v deželni zbor tudi vsi oni okoličani, ki imajo po novem volilnem zakonu za ljubljanski občinski svet volilno pravico za ljubljanski občinski svet.

Seveda je to nonsens, ker ne stoji volilni zakon za deželni zbor v nobeni zvezi z volilnim zakonom za občinski svet, ali pri klerikalcih smo že navajeni na vse in zato se niti temu njihovu stališču ne bomo čudili čisto nič, ker vemo, da oni ne izbirajo sredstev, ki jih potrebujejo za doseg svojih ciljev. In sedaj imajo pred sabo zelo važen cilj: **onemogočiti vsako razpravo o deželnem gospodarstvu**, ki baje ni posebno vzorno.

V detaljno kritiko tega gospodarstva se seveda ne moremo spuščati, ker nam detali niso znani. Ali resnica je, da se nahajajo deželne finance v zelo slabem stanju, kar se vidi še iz vedno naraščajočih primanjkljajev. Sicer niti v drugih deželah ni boljše, povsod se pritožujejo na žalostno stanje deželnih financ, ker imajo dežele preveč dolžnosti in premalo virov dohodkov, ali na Kranjskem se to posebno močno čuti.

Kako priti iz tega položaja, kako povečati dohodek?

S tem vprašanjem se je gotovo pečala tudi klerikalna večina deželnega zbora kranjskega, ali do drugega sklepa ni mogla priti kot do tega, da se **povišajo deželne doklade**, tega se pa klerikalci bojijo kot hudič križa, ker vedo, kako bi sprejelo ljudstvo tako novico.

Zgoditi se bo pa vendar-le to moralo, ali ker se klerikalci zavedajo vse težine položaja, ki bi nastal za nje v tem slučaju, hočejo provocirati razpust deželnega zbora, ker potem bi se vršile nove volitve še predno bi bile doklade povišane in klerikalci bi pridobili — na čast, oni računajo, da bi v šestih letih, do zopetnih novih volitev, ljudstvo že kolikor toliko pozabilo na povišanje doklad oziroma privadilo se na to.

Demagogija ni nikdar in nikjer dobra in stranka, ki je prišla na površje s pomočjo demagogije, se ne more dolgo držati na površju. Naši klerikalci se bodo morali prav kmalu kešati, da so pridobili ljudstvo na svojo stran z demagogijo, s tem, da so mu vedno samo laškali in mu govorili o njegovih pravicah, niso mu pa ničesar govorili o njegovih dolžnostih, niso ga politično vzgajali, da bi postal tako zrelo, da ne bi zahtevalo nemogočega.

Radi te zgrešene politike bodo morali klerikalci sedaj na očitno protizakonito stališče in s tem provocirati zaključeno ali pa razpust deželnega zbora, samo, da se izognejo razpravi o dolgoletnih razmerah v deželnem gospodarstvu in o tem, kako bi se dale te razmere zboljšati.

Deželni zbor, ki se danes zopet odpre, ne bo torej dolgo zboroval. Morda pride do burnih prizorov ko sklene klerikalna večina, da

se ne potrdi izvolitev dveh naprednih ljubljanskih poslancev, potem pa pride — zaključenje ali razpust.

Nečuvane klerikalne volilne sleparije v Prečini pri Novem mestu.

(Izvirno poročilo „Jutru“)

Znani novomeški »Vertusungssystem« se je vendar enkrat maščeval nad tistimi, na ljubo katerim se je ta sistem negoval do zadnjih časov. To so klerikalni mogotci; pa tudi drugi mogotčiji, ki so smeli uganjati največje lumparije, ne da bi jih bila potipala »roka pravice«. Gospodje, ki imajo v Novem mestu moč v rokah, so imeli korajžo preganjati le male ljudi, reveže. Sele novomeški preiskovalni sodnik Kuder je imel pogum napraviti konec zastarelemu sistemu. Kuder je postal znan iz afere Hočevarjevega gospodarskega poloma. Posrečilo se mu je Hočevarja iz novega sveta poklicati nazaj. S tem se je gotovim »višjim« gospodom zamiril. Radi bi mu bili v zahvalo za njegov trud privoščili dolgi nos. Pa še večji gospodje v Gradcu so ravno v aferi Hočevar spoznali spretnost novega preiskovalnega sodnika, in tako se je zgodilo, da je bil Kuder namenjeni dolgi nos poslan na adreso nazaj, od koder je prišel.

In sedaj ob božičnih praznikih je Kuder vnovič pokazal, da hoče s starim sistemom pomesti tudi kar se tiče mogotčev iz stranke Slovenskih ljudskih sleparjev. Tak magnet kot je bil Prečinski župan Vintar, nečak župnika Sajovica, prijatelj domačega župnika in kaplana, oseben in poseben prijatelj Štemburjev ki je pred prihodom Kudra takorekoč odločeval usodo marsikatero oblasti, tak magnet torej, pa mora ravno za praznike v preiskovalni zapor! In ravno tako njegov oproda občinski tajnik, in eden »prvih« mož, Zdravje, znani gostilničar v Prečini.

To je nekaj kar doslej še ni bilo v Novem mestu in umevno je, da kamor človek pride, ali v mesto ali na deželo, vsepovsod sliši le o tem škandalu govoriti. Klerikalci so povsod poparjeni kot s kromop politični cuki, na tihem med seboj preklinjajo preiskovalnega sodnika, »ki se upa njim — pomislite njim gospodarjem dežele, kaj takega napraviti in ravno za »svete božične praznike«. Že letajo semtertja in se obračajo do svojih izvoljenih poslancev, naj bi jih ti rešili te sramote in jim »na višjem mestu« za »storjeno krivico« priborili »primerno« zadoščenje.

Ne! Če je sploh v Avstriji še kaka pravica, to pot mora tudi dosedanj sistem klerikalnega zavijanja in upliva na zgore, pasti, kajti to, kar so ti slovenski ljudski sleparji vprizorili v slučaju Prečina, to je preveč vnebovpijoče zločinstvo, da bi se smelo »od zgore na vzdolji« vplivati na tek posledic za tiste, ki so ga zakrivilili iz te afe ne sme uiti nihče ne kaznovan, pa magari da je kdo med njimi tudi »mazileneec gospodov«, ali da sedi kot upliven član politične oblasti. Pred zakonom smo vsi enaki, tudi klerikalci ne smejo delati izjema!

V pojasnilo našega poročila se nam iz Novega mesta še poroča:

Vsega zlega, ki se je razlilo za božične praznike čez občino Prečino, je v prvi vrsti kriv strastni klerikalni kaplan te fare. Dasi je tudi župnik klerikalec, vendar dokler ni bilo tega kaplana, farani niso dosti vedeli kaj je klerikalec, kaj je liberalce. Kaplan šele je napravil razdor med farani, ko je začel po klerikalnih listih huj-

skati svoje podrepnike proti poštenim možem.

Vsakega moža, ki se ni uklonil kaplanu, je isti zaznamoval kot liberalca, če tudi ni bil. To hujskanje se je posebno negovalo pred volitvami. Vintarja ni nihče maral, tudi res odločni katoliški možje so bili proti njemu, rekli so, da jim je ljubiši pošten liberalen župan, kot pa Vintar, ki ni ne ptič ne miš, ampak vse, če se le da kaj zaslužiti. Večina občin je bila za to da se izvoli G. Falešini — odkrit, pošten možakar — za novega župana. To je dobro vedel Vintar, da mu je sedaj njegovo malomarno županovanje odklenalo.

Le s pomočjo kaplana in župnika si je še upal obdržati se na županskem stolcu. Zato sta župnik in kaplan, posebno na slednji, na vse kriplje delala za »Vintarjevo stranko«. Glasovnice so dali tiskati, imena na njih so bila sama taka, ki so bili klerikalnim mogotcem po volji. Kmetje pa so te glasovnice večinoma prenašali in sicer vsaka podobniška stranka po svojem okusu.

Tako je prišel dan volitve 4. decembra Volitev se je vršila v Prečini, v stari šoli. Volilni komisijo, v kateri so bili sami klerikalci odbrani, je vodil komisar Golija. Na pritožbe naprednih volilcev je Golija dovolil 2 prisednika iz napredne stranke, ki pa sta smela prisostvovati le kot priči. Med volitvijo je župan Vintar hodil okrog volilcev ter zahteval od njih, da na pokažejo glasovnice. Izvedel je namreč, kot že zgoraj omenjeno, da je večina volilcev prečrtala prvotne klerikalne kandidate. To se je vršilo vpricho političnega komisarja in volilne komisije, toda tako previdno, da Golija tega manevra ni opazil.

Po končanih volitvah je Golija »ustil glasovnice in zapisnike spraviti v zabojo, dasi so napredni volilci pričakovali, da se takoj ali vsaj po kratkem odmoru takoj prične z štetjem glasov, kot je to povsod v navadi in tudi edino pravilno. Zabojo se je zapečatil, nastalo pa je vprašanje, kam ga spraviti. Golija je ponujal, a nikdo ni hotel prevzeti odgovornosti. Konečno pa izjavi župnik Smidovnik, da prevzame on odgovornost za zabojo in naj se ga pusti kar v šoli, če tu sem tako ne pride nihče. Golija je bil s tem zadovoljen. Ko pa so hoteli vrata zakleniti, se je pokazalo, da manjka ključa, ki je bil pred volitvijo še v vratih, a je sedaj naenkrat izginil. Iskali so ga — kar je jako sumljivo — pod mizami v sobi, a ne vzunaj v veži. Našli ga seveda niso. Tako so vrata le zapečatili z drobno vrstico in odšli.

Čez osem dni pa odredi Golija štetje glasovnic. Dočim so drugi prišli, župana Vintarja ni bilo. Šel je v Ljubljano, od koder je Goliju pisal, da se štetje ne sme vršiti, češ, da je volitev nepravilna in da bo že on v Ljubljani potrebno ukrenil. Toda glavarstvo je dobilo ukaz, da se štetje mora izvršiti. Ko je bil Vintar zopet povabljen, se je zopet izmazal, šel je v mesto, pojal pri Štemburju v Kandiji in pri Jakšetu v mestu, od koder je pisal Goliju, da je »nujno za držano«, da pa pride drugi dan k štetju. Toda Vintarja tudi drugi dan ni bilo k štetju. Pisal je zopet glavarstvu, da mora iti na Ogrsko po vino, da ga štiri dni ne bo domov. To se je ljudem zdelo sumljivo. Posebno pa, ker se je izvedelo, da se je Vintar izrazil da rad plača 200 K tistemu, ki bi zabojo z glasovnicami razbil, in bi se dalo ugotoviti, kako je volitev izpadla. Ugotovilo se je pa, da Vintar ni šel na Ogrsko po vino, nego, da se je klatil po kandijskih in novomeških gostilnah ter da je kvečjemu bil prav kratak čas v Ljubljani.

Golija se za Vintarjeve izgovore ni mogel več brigati, odločil je štetje. Ko pa so prišli tja, so našli vrstico pred vrati odtrgano, v sobi pa

BODOČA REZIDENCA PREDSEDNIKOV SEVEROAMERIŠKIH ZDRUŽENIH DRŽAV.

Prebivalci države Colorado so sklenili sezidati za vsakokratnega predsednika severoameriških Združenih držav poletno rezidenco. Načrti za prijazni gradič na strmi skali so že izdelani in kažejo, da imajo prebivalci Colorada dosti okusa. Gradič je oddaljen 15 milj od Denvera. Stroške za zidavo gradiča bodo pokrili prebivalci države Colorado potom javne subskripcije

zabojo z »glasovnicami razbit, glasovnice pa baje vse uničene.

Zdaj je Golija zopet povabil Vintarja naj se zgleda pri njemu na glavarstvu. Vintar pa ga je imel za norca; trikrat ali štirikrat mu je istega dne pisal, da pride zdaj to, zdaj zopet drugo uro tja, da si je bil ves čas v mestu prav blizu glavarstva. Sele zvečer se je močniti Vintar potrudil k politični oblasti, izjavil pa je, da je on župan, on ima oblast v občini, drugemu to nič mar ne gre. Golija je bil primoran zadevo izročiti sodišču v svrhu nadaljne preiskave.

Tako je celo zadevo dobil v roke preiskovalni sodnik Kuder.

Preiskava na lici mesta je dognala, da je bil zabojo odprt z dletom in da se je to moralo vršiti po noči, ker so bili odpadki rudeče sveče po zaboju in okrog po sobi. Domneva pa se, da se je zabojo odnesel v Hrušovec na Vintarjev dom, ali pa v Breitenau in da so se glasovnice tam preštele, potem pa zabojo ponesel zopet nazaj v Prečino.

Ker se je na to začelo govoriti, da tudi gostilničar Zdravja ve, da je Vintar obljubil 200 K tistemu, kdor bi zabojo ugrabil, je pustil preiskovalni sodnik oba tirati v preiskovalni zapor ravno pred božičem. Zdravja pa se je zgovoril na gostilničarja Drenika v Prečini (ni zamenjati s istim imenom gostilničarja v Bršljinu), so tudi Drenika »potegnili noter«. In kajpada poleg župana tudi njegovo desno roko, občinske-

LISTEK.

Nostradamus.

»Monseigneur vojvoda,« je izpregovorila Katarina, »jaz vem recept za mešanico vin, ki povrne veselje najhujšemu hipohondru in da pozabljenje najnesrečnejšemu zaljubljenca.«

»Pozabljenje!« je zamrmral Franc zamolklo.

»Da, dragi gospod, pozabljenje. Tudi če bi imeli kak zločin na vesti, česar nas Bog obvaruj, bi ga pozabili s pomočjo mojega recepta. Zbogom žalost, živela radost, kakor hitro okusite mojo pijačo.«

»Povejte mi svoj recept, madame, je zagodrdel Franc in zvrnil z nekakšnim obupnim gnevom kozarec vina.

»Vam ne!« je vzklila Katarina in se zasmejala. »Toda če hočete, ga dam vašemu vinarju!«

»Montekukoli!« je zaklical princ.

Vstopil je mlad mož kakih trideset let, ki se je zdelo, da ga Katarina ne pozna; kajti vprašala ga je:

»Vi ste točaj monseigneurja vojvode bretonskega?«

»Tako mi je čast, madame,« je izpregovoril Montecucoli ter prebledel, kakor je prebledel Henrik.

»Dobro! V tej knjižici, gospod, najdete čudovite recepte za razne vinske mešanice.«

Izlekla je iz zapasne torbice majhno knjižico in jo pomolila Montecucoliju, ki jo je vzel z drhtečimi rokami. Franc, ki se je bil že zopet pogreznil v svoje turobne misli, se ni zmenil za

ta prizor. Montecucoli je pogledal Katarino in odšel z negotovimi koraki. Ko točaja ni bilo več v dvorani, si je Henrik obrisal čelo. Bil je blede, in njegov pogled, s katerim se je ozrl na svojo mlado ženo, je bil poln groze. Ta hip pa je vstal dauphin izza mize, rekoč:

»Gospoda, jutri odrinemo. Mudi se mi dohiti kralja in konetabla. Rad bi slišal kmalu žvenket orožja in grom topov, pa makar, da mi krogla iz cesarskega kanona razbije prsi ali odtrga glavo...«

Henrik in Katarina sta se spogledala kakor dva berača zapovedujoče usode...

Ko se je Montecucoli vrnil v svojo sobo, je trikrat obrnil ključ, spustil zastore na oknih in zamašil ključavnico; in šele takrat, ko ga nismo mogli videti nobeno človeško oko in slišati nobeno uho, je odprl knjižico, ki mu jo je bila izročila Katarina de Medicis. Knjižica je imela naslov kakor vse knjige. A ta naslov se je glasil:

»O rabi strupov.«

Ko je bral ta naslov, se je polastila Montecucolijeve duše nenadna groza. Krčevit drget ga je popadel. Koža na njegovem obrazu se je pokrila z višnjevim lisami kakor od silnega mraza. Z izbuljenimi očmi se je ozrl okrog sebe in skril knjižico z brezumno gesto pod svojim zgloviem.

Drugo jutro po maši sta princa s svojim dvorom prekorčila Rhone in dospela po široki, solnčni cesti v Tournon. Vojščaki so se razlili po mestu, iščoč pri prebivalcih živeža in strehe. Plemeniti so se naselili po hišah žlahtnikov in bogatare meščanstva. Dauphina in njegovega brata Henrika je spravil mojster Pézenac h kardinalu-nadškofu Tournonskemu. Rečeno je bilo, da se pohod nadaljuje že drugo ju-

tro. Dauphinu Francu se je mudilo dohiti kraljevsko armado, nakar se je hotel pridružiti avantgardi pod poveljstvom konetabla. Napočil je večer. Večerjali so pri skupni mizi. Katarina je zopet sijala in očarovala vse. Franc je bil mračan in molčeč kakor ponavadi; mislil je o rečeh, ki jih je vedel samo on. Šele na koncu večerje je izpregovoril:

»Ne vem, kaj bi mi branilo zajahati konja še ta hip in zdirjati naravnost h konetablovei avantgardi.«

Planil je pokoncu in zaklical:

»Mojeja konja! Tako!«

Katarina je prebledela. V dnu svoje duše je zakričala od gneva; s plamenečim, zapovedujočim pogledom se je ozrla na soproga. Toda Henrik je obrnil glavo stran. Plamen radosti se je užgal v Montecucolijevih očeh. Dauphinov konjar je bil stekel iz dvorane, da izvrši gospodarjev ukaz; zastrupljenje je bilo torej onemogočeno! Franc ostane dauphin francoski! in njemu, točaja, se nudi sijajna prilika, kakršne ne bo nikoli več!... Katarina je čutila, da se ji meša v glavi. Stopila je k Francu. Nikoli še ni bila videti tako mirna in vesela.

»Monseigneur,« je dejala, »torej nas hočete zapustiti? Kaj pa poreče kralj, kadar izve, da ste odšli z naznačenega mesta?«

»Kralj!« je zamrmral Franc zamolklo, kakor da se je zbujil iz daljnih sanj.

»Seveda. Saj ga poznate, kako je nagle jeze, kadar vidi nepokorščino!«

»Bogme, madame, prav imate! Kralja treba ubogati! Kadar bom jaz kralj, bom zahteval pokorščino; potrebno je torej, da dam svojim bodročim podložnikom dober zgled. Konjar, odvedi mojega konja v hlev! Jutri odrinemo, kakor se glasi naš ukaz!«

IV.

Kajn.

Po večerji sta odšla Henrik in Katarina v svojo sobo; Montecucoli ju je čakal tam. Dolgo se je gledala ta trojica, ne da bi črhnil kdo besedico. Montecucoli je bil blede kakor zid, Henrik ves prepadel; Katarini pa so lica plamenela. Celotno minuto je trajalo to strašno molčanje. Nato se je zaslilo mrmljanje, glas, ki se je dal jedva razločiti in je vendar odmeval v možganih obeh mož kakor grom: Katarina je govorila. Montecucoli je stal pred njo, otrpel kakor kip. Henrik je bil obrnil glavo proti vratom. A Katarina je govorila:

»To je zdaj lepa istorija! Ta dobri Montecucoli, ki je bil izprva tako odločen, se je naenkrat izpremenil in noče več! Recite mu vi Henrik! Saj vidite, da čaka dauphinov točaj na povelje bodočega dauphina...«

Henrik je zavzdihnil in silovito zmajal z glavo.

»K...? Ali nočete?«

Henrik je zopet odkimal. Montecucoli je zasopel. Tenka rdečica se je vrnila na njegov obraz. Katarina se je rahlo doteknila Henrika s svojo drobno, a krepko ročico. Henrik se je zdrznil in zarohnel:

»Ne!«

»Ne!« je šepnila Katarina. »Torej nočete vladati? Naj bo. To me briga malo. Pa bodete vse življenje varali svojega brata. Kadar zavla-da on in ovenča svoje čelo z bliščečo krono, ki hlepate po njej, a si je ne upate zagrabiti, vam bo ukazoval kot vaš gospodar, in vi ga boste morali ubogati. Kraljem se je treba pokoravati, kakor je rekel pravkar dauphin. (Dalle.)

ga tajnika. V nedeljo je bilo zaslišanih 24 prič. Zaslišanih pa bo de dni najmanj okoli 200 prič iz cele občine. Ni pa izključeno, da pride tudi župnik v preiskovalni zapor. Toliko kletve se ni o božiču v tej fari zgodilo, kot letos: čim večji klerikalec tem bolj nekrinja kaplana, češ, ta hudič je vsega tega kriv. V novomeških krogih pa se splošno obsoja postopanje komisarija Golija, ki je, kar se v Avstriji še ni zgodilo, pustil s štetjem glasovnic preteči 8 dni ter s temi dal povod in priliko k zločinu, kar bi se nikdar ne zgodilo, če bi se štetje neposredno po končani volitvi vršilo, ali pa če bi se bil zabol dal spraviti kakemu občinskemu možu v osebno varstvo in odgovornost. Mi pa smo mnenja, da je Golija ravno s tem svojim posebnim vrst postopanjem napredni stvari veliko koristil, kajti le na ta način je prišlo vendar enkrat na dan, kaki značaji so klerikalci, zmajni vsakega zločina vsake sleparije.

DNEVNE VESTI.

Dnevni red I. seje deželnega zbora kranjskega danes dne 28. decembra ob 3. popoldne: 1. Otvorjenje deželnega zbora. 2. Naznanila predsedstva. 3. Objava treh novih poslancev. 4. Priloga 24. K določili deželnega odbora o nekaterih premembah zakona o gradnji in vzdrževanju javnih, neenarskih cest in potov. 5. Priloga 21. Poročilo deželnega odbora o začasnem pobiranju deželnih doklad 1. 1912. 6. Priloga 27. Poročilo deželnega odbora o zgradbi novega uradnega posloja.

Iz deželnega šolskega sveta. Imenujejo se: Antonija Jaklič za Koroško Belo; Antonija Virk za Ribnico. Vpokoje se: Kramberger-Schott Josipina (stalno), Marija Triller in Olga Šivic pa samo začasno. Na ljudski šoli na Telčah se ustanovi paralelni oddelk; zasilna šola na Selih postane enorazredna; Škofja Loka dobi paralelo k četrtemu razredu, Smartno pri Kranju pa k tretjemu razredu. Na šoli v Spodnji Šiški se vpeljeta dva paralelna oddelka; istotako dobi Vrhnika paralelo k petemu razredu. Šola v Sent Vidu se razširi na šestrazrednico, ona na Blokah pa na štirirazrednico.

Iz justične službe. Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Novem mestu Fran Lozar je imenovan za avskultanta.

Iz državnoželezniške službe. V VI. plačilni razred (4800 K) sta prišla Jernej Kürschel, tit. inspektor in vodja urada za vzdrževanje železnice Ljubljana II., dr. Karel vitez Bertel pl. Polzenau, tit. inspektor pri trasijskem oddelku v Novem mestu izven statusa. V VII. plačilni razred (3600 K) Pavel Morpurgo, tit. stavbni nadkomisar in namestnik vodje pri uradu za vzdrževanje železnice Ljubljana I., Rud. Franc, stavbni komisar pri trasijskem oddelku v Novem mestu (izven statusa) in Franc Kokalj, oficijal in postajenačelnik v Kranju.

Iz južnoželezniške službe. Za revidente so imenovani adjunkti: Franc Borštnar, T. Pugelj, Franc Planinšek, R. Klopčar in M. Topolovec v Ljubljani, Alojzij Sulgaj v Postojni. Za adjunkte: Anton Šiška v Ljubljani, Ivan Košmerlj v Borovnici, O. Sillich v Logatcu, A. Felician in Franc Marj v Ljubljani. Za asistente so imenovani: Ivan Radanovič in Ivan Jaklič v Ljubljani, J. Truška v Lahaj, A. Gestrin v Ljubljani, V. Devetak v Logatcu, R. Lecher v Sentpetru, I. Kovač v Ljubljani, A. Spetič v Brezovici, I. Kragl v Ljubljani, H. Radej na Savi, Herman in R. Mikulinič v Ljubljani. Definitivno nastavljeni so prov. asistenti: Fr. Valenti v Bistrici, A. Kovačič in J. Luschützky v Sentpetru. Za asistente so imenovani: A. Selan v Postojni, V. Tome v Zagorju, L. Gruden v Sentpetru, G. Orsetič na Rakeku. Inspektor je postal stavbni nadkomisar F. Mikulašek v Sentpetru, stavbni komisar je postal adjunkt O. Sander v Ljubljani in stavbni adjunkt je postal S. Cenčur v Ljubljani. Strojna mojstra A. Schnabl in A. Stranz v Ljubljani sta postala revidenta, za adjunkta pa sta imenovana W. Rögl in T. Weniberger v Ljubljani.

Imenovanje pri južni železnici. Komisar g. dr. Aleksander Fatur je imenovan železniškim tajnikom.

Umrli je v Kranju posestnik Viktor Omersa, svak odvjetnika g. dr. Kokalja. P. v m.!

»Nemci« med sabo. Trgovec Leopold Slavitsch v Ptuj je bil s trdno Leposcha skozi mnogo let v trgovinski zvezi. Trdka mu je dala na razpolago tudi obsežen kredit. Ko se mu je meseca novembra t. l. naenkrat odpovedal kredit, je šel Slavitsch osebnost k šefu firme Leposcha, k Högenwarthu, da bi zvedel, zakaj se mu je odpovedal kredit. Högenwarth mu pove, da se mu je raditega odpovedal kredit, ker je (Slavitsch) Högenwarthovi odjemalcem baje prigovarjal, naj gredo kupovat k slovenski trdki Lončar, ki je slovenska. Naznanil je to Högenwarthu njegov knjigovodja Machoritsch. Slavitsch je nato vložil proti Machoritschu tožbo radi razžaljenja časti. Pri obravnavi je nastopil knjigovodja Machoritsch dokaz resnice, ki ga je smatralo sodišče za doprinesečega, in Machoritsch je bil oproščen.

Celjska deželna bolnišnica in slovenski jezik. V celjski deželni bolnišnici je upravitelj neki Trenner, ki dopušča vsem slovenskim občanom samo nemške »Auszug-e« z zahtevno, naj se mu dopošljejo o bolnikih »Kazala« ali »Poizvedovalnice« v nemščini, manj zavedne v slovenski, prav zavedne pa vračajo nemške »Auszüge« z naznanilom, naj se jim dopošljejo v slovenskem jeziku, kakor to določuje člen 19. drž. osnovnega zakona z dne 21. decembra 1. 1867. Tenner se pa drži trdovratno nemščine ter se noče ukloniti zakoniti zahtevi občin, marveč kliče na pomoč deželni odbor, ki žuga z globami. Deželni in državni poslanec g. dr. K. Verstovšek je na prošnjo občine Kokarje posredoval pri deželnem odboru v tej zadevi. Kakšen bode uspeh, bode pokazala prihodnost. Upamo pa, da se bode ravnopravnost slovenskega jezika končno vendar dosegla, kajti zakon in deželni ter državni poslanci so na strani slovenskih občin. Če pristavljamo, da je tako poslovanje mariborske deželne bolnišnice ravno tako kot celjske, nismo izdali nobene skrivnosti. Dolžnost vseh naših slovenskih občin je, da so dosledne v rabi samoslovenskega kot uradnega jezika, da bo nemška prešernost s časom izginila. Ne bodimo šlehe!

Promocija. Akad. društvo slov. veterinarjev javlja, da je 18. t. m. starešina Alojzij Škof iz Oseka pri Sv. Trojici v Slov. gorah na Štajerskem promoviral na c. in kr. živnozdravniški visoki šoli na Dunaju živnozdravnikom.

Iz sodišča. Skupno vložisce c. kr. deželnega in okrajnega sodišča v Ljubljani se nahaja od 1. januarja 1912 v sodnem posloju v pritličju soba št. 30.

Mila zima. Te dni so kmetice prodajale na trgu teloh. Ob solčnih straneh je po gorah dolenske strani dobili tudi trobentice.

Ledu primanjkuje v mesarskih ledenicah in restavracijah. Če ne nastane kmalu oster mraz, ga bodo ljudje morali naročiti s Koroškega.

V noči dne 25. t. m. so fantje iz Hriba, občine Nevle napadli na dopustu se nahajajočega pešca J. Aplerja iz Zagorice pri Stranah, mu iztrgali bajonet in ga prebodli pod ramo tako, da je vsled izgube krvi še danes nezavesten in je bil previden. Bili so vsi pijani.

Plesni in družabni večeri »Narodne Citalnice« v Ljubljani. Da se pozivi in razvije prijetno družabno življenje v Ljubljani, je priredila že lani Narodna Citalnica v Ljubljani zabavne večere v mali dvorani Narodnega doma. Te prireditve, ki so se odlikovale po neprisljani, prijetni zabavi, brez vsake napetosti in pretiravanja so ostale vsem obiskovalcem v najprijetnejšem spominu. Od mnogih strani naprošeni smo se odločili tudi letos pričeti z družabnimi večeri, katerih prvi se je vršil na Stefanov dan, 26. t. m. ob 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma, drugi bo 20. ali 27. januarja 1912. Toaleta, družabna ali promenadna. Vstop imajo vsi redni člani in vabljeni gostje, dalje pa posebej za obisk teh večerov vpisani sezijški člani, ki plačujejo mesečno po 2 kroni v onih mesecih, v katerih prirejamo naše družabne in plesne večere.

Odbor Narodne Citalnice v Ljubljani. Velik planinski ples Radovljske podružnice Slov. planinskega društva, kateri se vrši dne 6. januarja 1912 v Zdraviškem domu na Bledu, bode nudil vsem obiskovalcem mnogo zabave. Kdor ne bode za ples razpoložen, naj se tega ne ustraši in naj tudi na Bled, v ta res planinski raj prihi; ne bode mu žal, ker bode lahko zle-

zel na veseličnem prostoru »čez Luknjo« v Trentu. V Trentu bodo stregle brhke Gorenjke. Zatorej naj geslo velja: Kdor za gorenjske res lepe je gore vnet, naj skuša na sv. treh kraljev dan na planinski veselico na Bled prihi.

L. Fürsager, tč. načelnik. Zane Kušar, tč. tajnik. Citalnica v Gradcu. Vabilo na redni občni zbor dne 4. januarja 1912, ob 7. uri zvečer v čitalniških prostorih Gartengasse št. 18. I. desno. Dnevni red: 1. Prečitane zapisnika zadnjega rednega in izvanrednega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Volitev predsednika in odbornikov. 6. Volitev računskih preglednikov. 7. Proračun za leto 1912. 8. Slučajnosti, in predlogi.

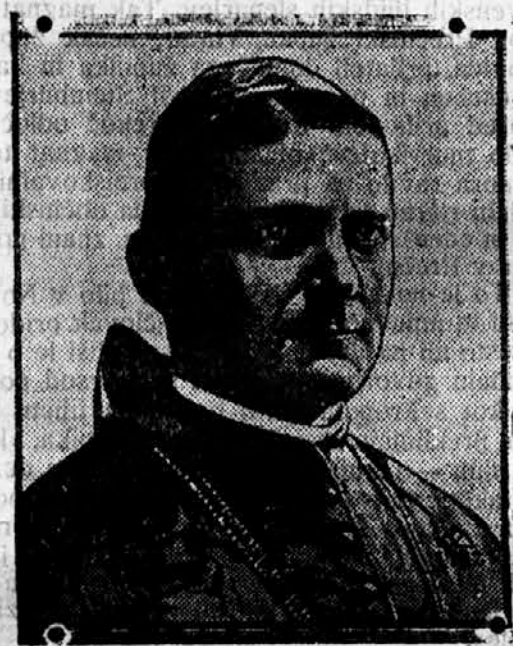
Silvestrov večer priredi pevsko društvo »Zaria« v Rožni dolini v gostilni g. Končana ob 8. zvečer. Spored: Petje, tamburanje, polnočna alegorija in tombola. Ker bo zabava kar najlepša, je pričakovati obilne udeležbe.

Nov vozni red na progi Ljubljana-Vrhnika. Ugodivši željam potujočega občinstva vpelje južna železnica na progi Ljubljana-Brezovica-Vrhnika s prvim januarjem leta 1912. nov vozni red na podlagi izdatno krajsanega voznega časa. Vsakdanji mešani vlaki bodo vozili po sledečem voznem redu: Odhod iz Ljubljane ob 7.38 zjutraj, ob 1.25 popoldne in ob 7.25 zvečer, prihod na Vrhniko ob 8.16 zjutraj, ob 2.03 popoldne in ob 8.03 zvečer. — Odhod iz Vrhnike ob 6.02 zjutraj, ob 9.57 popoldne in ob 5.24 zvečer, prihod v Ljubljano ob 6.40 zjutraj, ob 10.35 popoldne in ob 6.02 zvečer.

O. BERNATOVIC

Ljubljana. — Mestni trg št. 5. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblek za gospode, gospe in otroke. Nizke cene, solidna postrežba.

Elektrodiagnostika »Ideal«. Danes vidi se še poleg drugih zanimivih slik senzacionalna drama »Luiza Miller«, posneta po Schillerjevem komadu »Kovarstvo in ljubezen«. Jako krasno koloriran film. — V petek specialni večer z zanimivimi slikami. — V soboto »Morfinski«, velikanska drama iz življenja.

KARDINAL DRZ. TAJNIK MERRY DEL VAL bo baje iz zdravstvenih ozirav odstopil. Merry del Val je naslednik Rampolle, ki ga je l. 1903. po izvolitvi sedanjega papeža Pija X. nadomestil. Rojen je bil l. 1865. v Londonu in je torej eden najmlajših kardinalov.

Razne vesti.

Nemški cesar Viljem kaznovan. Nemški cesar Viljem, ki je lastnik wiessbadenskega dvornega gledališča je bil v petek obsojen pred

sodiščem na 10 K globe. Tožil ga je operni pevec imenovanega gledališča Braun. Braun se je peljal spomladi s tramvajem v Mainz. Ko je zvedel, da v Mainzu radi nenadne obolevosti nekoga člana tamošnjega gledališča ne more vršiti predstava, se je mesto njega ponudil on in odklonil vsak honorar. Radi tega ga je intendant wiessbadenskega gledališča obsodila na 10 K globe. Nato je Braun takoj vložil proti cesarju Viljemu kot lastniku wiessbadenskega gledališča tožbo na povračilo 10 K in tožbo tudi dobil.

*** Pri pogrebu aretiran.** V Monakovem se je te dni vršil pogreb Fride Kraemer, ki je bila zavratno umorjena. Deklica je bila hčerka jako priljubljenega meščana, vsled česar se je zbralo na ulicah na tisoče ljudi, da vidi pogreb nesrečnice. Med gledalci se je nahajala tudi neka oseba, ki se je jako sumljivo obnašala. Policija je neznanca aretirala in ga odvedla v stražnico, kjer je priznal, da je on morilec nesrečne deklice.

*** Zlata doba.** Kako so vendar nekateri profesorji pametni! Eden najodličnejših teh modrijanov, nek učitelj narodnega gospodarstva v Parizu, je nekaj iznajdel. In ta iznajdba je tako velike važnosti, da si jo je pustil brzojaviti nek angleški list ter jo priobčil z debelimi črkami na prvi strani. Učeni profesor namreč trdi, da pride za nas kmalu zlata doba. Pridobivanje drage rumene kovine, tako izvaja, bode vedno večje — kajti zlato je najti v vsaki substanci zemlje — gre se le za to, iznajti sredstva za izločanje drugih snovi. In kakor hitro bodo iznajdena ta sredstva, kar je še samo vprašanje časa, pride zlata doba, »aurea prima aetas«, o kateri je sanjal pred 1950 leti že Ovid! Zborne lastnosti zlata, njegova izredna razteznost, in svojstvo, da nikdar ne potemni ali očrni, so za industrijalne svrhe izredno velike važnosti. Stroj, orožje, orodje vsake vrste, da, celo ladje, bodo delali iz zlata. Kot merilo vrednote in sredstvo za kupovanje pa nastopi mesto zlata platina. Vse to nazadnje še ni nič hudega. Povedati pa moramo, da je učeni gospod profesor strašno optimistično navdahnjen, ko trdi, da je prav lahko najti zlato, in to povsodi. Na tisoče in tisoče jih je, ki dvomijo po vsej pravici na resničnosti te trditve. Toda modrijan modruje še naprej. Vse zmanjšanje vrednote zlata se bode umevno življenje zelo podražilo, vendar vidi profesor tudi v tem samo ovire izrednih prednosti: »prvič bi to privajalo k splošni večji delavnosti in podjetnosti; s tem bi se povečali dobički, kar bi najbrže tudi imelo za posledico, da bi se vsem delavcem povišale plače!« To je ravno preporna točka! Tukaj se je ravno izpodtaknil optimizem profesorja za narodno gospodarstvo, in istočasno tudi žalostno propadel z dozdavnimi koristi »zlate dobe«. Da bi postalo vse dražje, tega mu ne more nikdo ugovarjati. Tudi bi se priznali, da bi preveč zlata to zakrivilo. Toda — kje ostane povišanje plač? V najboljšem slučaju pricaplja prav počasi za podražanjem; to je, da se povprečno povišajo plače za pet odstotkov, ako se podraži življenje za trideset odstotkov! Kako pa bi bilo v »zlati dobi«, vedo bogovi. In mogoče tudi učeni pariški profesor!

*** Električno šibanje.** Utepanje izobrazbe s palico je v šolah in vzgojevalnih zavodih še vedno v rabi. V Ameriki še obstoji ta lepa navada, toda tam so bolj moderni. Šibanje se vrši namreč električnim potom. Cela stvar se vrši na sledeči način: Grešnika, ki ima prestat kazni, peljejo v kopalno sobo. Tam je železna kad z vodo. V bližini se nahaja električna baterija, ki je napeljana v vodo in na kad. Grešnik mora v vodo in od časa do časa se ga paznik dotika, kar povzroča sunke, ki niso obsojencu baš prijetni. Najlepše pri tem sistemu je to, da ta kaznen ne deluje ugodno samo v moralnem, ampak tudi v fizičnem oziru. Zlasti ako boleha kaznjeneec na revmatizmu, se čuti po kazni tako zdravega, da lahko takoj zapleše »kankan« ali kak drug divji ples. S stališča higijene je sicer ta kazen

Krvava lisa.

Ruski pisal M. Arcibašev. — Prevel Anton Melik.

V sobi, kamor so zaprli Anisimova, je bilo mrzlo in puščobno. Samo pasovi odsevajočega požara so jo osvetljevali in v premikajoči se, nemirni svetlobi je imela čudno fantastično, nenavadno podobo. Anisimova davno poznano polhištvo je bilo videti čez mero nepremično, kakor spomeniki na pokopališču; a svetilka, razbita od kroglice in prevrnjena s kavlja, je visela na stropu kakor truplo ogromne leteče miši. Sence vojakov in častnikov so se premikale počasi in brezglasno po osvetljeni steni in se krivile po kotih.

Spodetka se Anisimov ni mogel zavesti in razmisliti, da bi razumel in presodil svoj položaj. Dihal je težko, drgetaje po vsem telesu, odpiral vsak hip oči in jih zopet zapiral in ni videl, kje je in kaj je okrog njega. V vsej desni strani glave je čutil tobo bolečino; brezvestno je stresal z glavo, trudeč se, da bi se oprustil te bolečine. Toda ta ni odenjala in polovica glave je bila težka, kakor da je iz kamna.

Ko so ga bili zgrabili, se je ustavljal še dolgo, bil okrog sebe, celo grizel kakor zver, in sam ni opazil tega. Grabili so ga tudi za lase in za brado, za roke, on pa se je izvijal trdovratno in ves čas se mu je zdelo, da je treba le še enega samega napora, pa se jim za gotovo izvije in iztrga in bo rešen. Ko so ga pa obvladali in postavili na noge, držeč ga krepko za obe roki, je naenkrat na mah razumel, da je vse upiranje brez koristi, in je utihnil.

Med stražo štirih vojakov, ki so stali tesno zvrsteno njega, ogromni, rdeči in se razburjeni od borbe, je bil videti on zelo majhen in brezmočen, kakor preganjana zver, in kakor zver

se je samo ogledoval na vse strani s svetečimi se, okroglimi očmi, povsili glavo na ramo in dihal težko.

»Ti prokleta zalega!...« jerekel z ogorčenjem in zlobo eden izmed vojakov, otiraje si kri iz lic, in ga udaril še enkrat po bradi, pri čemer se mu je obraz spatil in se mu je zasvetila razkačena besnost v topih, brezbarvnih očeh. Zobje so zašklepali Anisimovu in glava mu je omahnila; toda molčal je in se ni nehal ogledovati po sobi.

»Ne boš ušel!« je rekel vojak z zmagošlavljenim, surovim glasom.

»No, pa pojdi, ha!« je zavpil drugi in ga sunil v ramo. Nekaj se je zbudilo v Anisimovu vsled tega udarca, ki ga je dobil tedaj, ko se že ni več ustavljal. Hitro se je okrenil, toda nov udarec, odločen in neumljen, ga je sunil za dva koraka naprej. Dva vojaka sta ga krepko zgrabila za roke in ga potisnila proti kolodvoru. Šel je upiraje se z obema nogama, korak za korakom dalje, a odzad so ga bili po vratu, po hrbtu s kopiti, da mu je topo in mučeče vztrepetavalo srce.

Tako so ga privlekli do perona in ga sunili k dvema drugima stopenima, okrvavljenima in raztrganima, ki so ju tudi obkrožali vojaki.

Ta čas je visoko buknil plamen iz gorečih vagonov, in sinji mrak večera je hipoma zatrepetal in se obžaril z jarko rdečkasto svetlobo.

Visok, rejen častnik z velikimi rdečimi brki je stopil k njim. Še pet častnikov je stalo ob strani, našivi in gumbi so se jim svetili izmraku. »Vaše blagorodje!« je spregovoril vojak, stopivši iz vrste, »to so ujetniki, ki so se bojevali z orožjem.«

»Aha, da!« je zategnil častnik z visokim, zagonetnim glasom, kakor da se veseli nečesa tajnega, znanega njemu samemu. »Anatol Pa-

trovič!« je zaklical glasno.

Iz gruč častnikov se je odločil eden, debel in črn, z malimi, črnimi brčicami. Ta čas, ko se je bližal, mu je gledal Anisimov naravnost v obraz. Požar je bil blizu in na strani, in vsled tega se je vsem videla le jedna polovica obraza, jarko osvetljena, a druga je popolnoma izginila v črni senci. Anisimov je gledal s čuvstvom groze, nerazumljivem njemu samemu, v te polovice obrazov, s samevajočimi blestečimi očmi, in zdelo se mu je, da to niso navadni ljudje, vojak in častniki, kakršne je videl vse svoje življenje, temveč nekakšna posebna, strašna in nenavadna bitja, na katerih ni ničesar človeškega.

»Čast mi je poročati,« je rekel visoki častnik z istim nerazumljivo škodoželjnim glasom, obračaje se k prihajajočemu častniku, »gospodje revolucionarji!«

Nenadoma je izpremenil izraz in vprašal s trdim, oblastnim glasom:

»Kdo si ti?«

Tedaj je Anisimov pogledal na svojega soseda, kateremu je veljalo vprašanje, in ga spoznal. To je bil ravno isti krivonos, kakor z nečem hipnotizirani človek, ki je streljal na vojake z barikade zraven Anisimova.

»Z orožjem so ga ueli, vaše blagorodje!« je rekel mirno nekdo izmed vojakov.

»A... Ustreliti ga!« je spregovoril polkovnik razločno in mirno.

Anisimov je razumel to besedo, ni pa razumel njenega odločilnega, zlasti ta trenutek groznega pomena. Očividno tudi krivonosni človek ni razumel, kajti niti zganil se ni z mesta, niti ni kriknil, sploh z ničemer ne izrazil svojega strahu. Dva vojaka z enakima, temnima obrazoma sta ga prišla za roke in ga odvedla. Krivonos se je še okrenil, kakor da hoče reči nekaj.

toda molčal je in ravno tako mirno in nepremično obstal tam, kamor so ga »ostavili, nekoliko korakov proč.

»Kdo?« je vprašal zopet visoki častnik. Vprašanje je bilo namenjeno na Anisimova, toda odgovoril ni on, temveč majhen, tenek človek v raztrganem površniku in kučmi.

»Iz Kostjukovske tovarne... strugar Feduljev...« je spregovoril ta hlastno, se hitro nagnil naprej ter se pričel ves gibati. Spodnja čeljust se mu je čudno premikala.

»Je tudi streljal, vaše blagorodje...« je povedal zopet isti vojak z nekako plašnim, brezupnim glasom.

In zopet je spregovoril polkovnik razločno in kratko isto nerazumljivo besedo.

Nejasna in nenavadna misel je šinila Anisimovu skozi mozgane. Obraz mu je počasi pobledel; napravil je krčevito kretnjo, kakor bi se hotel oddaljiti nazaj med vrste vojakov. A nekdo ga je takoj zgrabil odzad za roke.

»Ti?« se je hitro okrenil k njemu visoki polkovnik, ki je bil zapazil njegovo kretnjo.

Anisimov je molčal in pritiskal s hrbtom na roke, ki so ga držale odzad.

»No-no-no!« je rekel polkovnik z nasmeškom in dvignil brado.

»To je načelnik postaje...« je pojasnil debeli poročnik in nameril svoje sveteče se oko Anisimovu naravnost v obraz.

»Da, jaz sem načelnik te postaje...« je hlastno odgovoril Anisimov, kakor da ga je nekdo dregnil, ter se nasmešnil krivo, udano poseče, ne odvrnivši pogleda s tega samevajočega, kakor okrvavljenega očesa.

»A-a!... Ze-elo me veseli, da se seznani-va!« je zategnil polkovnik in izkripljivo polovico ustnic. »Torej vi ste v resnici — načelnik te postaje?« Lejte no... No, nič nas ne zadržuje.

upravičena, toda s stališča dostojnosti je to "trganje udov" zelo dvomljivega značaja.

* O, te ženske! V Bostonu telefonistkinje nikakor nečisto izpovedati, koliko let so stare. Pred kratkim je sklenil ravnateljski svet vsega odobravanja vreden sklep, da dobijo telefonistkinje božična darila v denarju. Visokost zneska bi se določila po starosti in službeni dobi. Ker pa telefonistkinje nikakor nečisto navesti svoje starosti, si sedaj belijo ravnatelji družbe glave, kako bi pravilno razdelili božična darila.

* Zaklad za lakoto umrle. V Peru je umrla Salome Koerner, ki je živela v najrevnejših razmerah, in o kateri so menili sosedje, da je brez sredstev. V njenem stanovanju, v katerem ni bilo skoraj nič pohištva, je našla sedaj Magdalena Kleinhaus, sestra zamrle, ročno torbico, vsebujočo premoženje 47.000, in sicer 7000 v zlatu in 40.000 v državnih papirjih. Kakor pravijo sosedje, je umrla stara in skopa ženska od lakote.

* Zdravljenje raka z umetnimi bliski. V neki newyorški bolnici je dokazoval francoski zdravnik dr. de Keating Hart pred mnogimi tovariši velikansko vrednost umetnih bliskov. Francoski zdravnik zatrjuje, da prepreči uplivanje finih, močnih električnih žarkov razširjanje rakane. Bolezni same ne morejo ozdraviti, pač pa preprečijo, da po operaciji zopet ne nastopi. Dosedaj je bila zdravniška veda napram tej strašni bolezni brez vse moči. K večjemu se je posrečilo podaljšati življenje bolniku za kako leto, potem pa je bolezen redno zopet nastopila. Pri novih poizkusih je potrebno, tvorbo rak-rane temeljito odstraniti in to operativnim potom. Dr. Hart je to storil na mnogih bolnikih ter potem pustil uplirati na rano umetne bliske.

* Dober plen policije. Dne 18. decembra se je prišel v neko zagrebško brivnico brit možik, ki je pri odhodu pustil v brivnici mal zavoj s prošnjo, da ga shranijo do večera, ko pride zopet ponj. Brivski vajenec pa, ki se mu je zavoj zdel pretežak, ni imel miru, dokler ga ni malo odprl. In tu se je pokazal ostro nabit revolver in več vetrihov. Obveščena je bila policija, ki je na stražo postavila detektive. Šele ob pol 9. zvečer je prišel tujec in hotel zavoj, a bil takoj aretiran. Izjavil je, da se piše Julij Langer ter da je mizarjski pomočnik. Policiji se je najbrže na lepem posrečil dober lov.

* Veliki viharji v kanalu La Manche. V sredo, četrtek in petek so divjali v kanalu La Manche veliki viharji. Utonilo je okoli 60 ribičev in mornarjev.

* Pet otrok usmrtil. V Katovicah je ušel iz cirkusa velik medved, ki je planil v četo otrok in umoril pet dečkov. Razdivjanega medveda so morali ustreliti.

* Amerikanska bojna ladja ponesrečila. Amerikanska bojna ladja "Alabama" je vsled eksplozije zletela v zrak, vendar se vest še ne potrjuje.

* Strašen umor v Beogradu. V torek okoli pol enajste ure ponoči je našel čuvaj železniške proge Careva-Čuprija-Topčider na progi mrtvo truplo in je o tem takoj obvestil begradsko policijo. Ko je prišel komisar topčiderske policije na lice mesta je dobil med tračnicama truplo z razmesarjeno glavo. Neznane je imel prestreljeno levo senco in usta, noge so bile zvezane. Policija je takoj konstatirala, da je umorjenec g'mnazijec Milan Čurić, sin polkovnika Ilije Čurića, star 19 let. Truplo so takoj prenesli v mrtvašnico in je secirali. Samomor je bil izključen. Milan Čurić je zvečer, ko je odšel od doma še izjavil svoji materi: "Prosim te, bodi brez skrbi, jaz pridem takoj domov". Toda vrnil se ni več nazaj. O zločincu ni nikakega sledu. Kakor se domneva, ga je zločinec najprej umoril, nato pa položil na železniško progo, da ga je še povozil vlak.

* Atentat v sodni dvorani. V soboto popoldne je v Heilbronu neki obtoženec pred sodiščem vrigel v državnega pravdnika svoj škorenj in ga nevarno ranil. Nasilneža so takoj odvedli v zapor.

* Princ Ludovik Windischgrazet okraden. Iz Satoralja se poroča: Princ Ludoviku Windischgrazetu, ki je potoval v soboto v Budimpešto, je na potu ukradel neznan tat 12.000 kron. Tatvino je najbrže izvršil neki elegantni gospod, ki je sedel v princu bližini.

Spominjajte se družbe sv. Cirila in Metoda.

da bi se ne pogovorili natančneje, gospod... izvolite povedati, kako je vaše rodbinsko ime?

"Anisimov..." je odgovoril Anisimov zamolklo.

"Aha... zelo prijetno kljub vsemu..." je zategnil polkovnik, naglavič glavo na stran; v njegovem glasu je bilo nekaj rezkega, ostrega in prekanjenega.

"Do jutra pod stražo!" je zapovedal nenadoma zelo glasno in se okrenil od Anisimova.

"Vaše blagorodje, a kako z menoj?" je vprašal z negotovim glasom rokodelski pomočnik in iztegnil vrat.

Polkovnik je pogledal nanj čez ramo.

"A s teboj, dragi prijatelj?... Ustrelijo te..." je odgovoril, a ne tukaj, vidno se naslanjajoč na vtisu svojih besedi.

"Vaše blagorodje!" je vzkliknil rokodelcev ves drgetajoč.

Osuplo, nenavadno gibanje je objelo celo gručo vojakov na ta krik. Nekdo je naporno in napeto zadihal tik nad ušesom Anisimova.

"Tiše tam!" je kriknil debeli častnik s svečnimi očmi, dvignivši glavo. In vse je utihnilo tako, kakor da tu ni živih ljudi, temveč jedna sama plašna, pokorna žival.

"Pelji ga!" je zapovedal polkovnik in odločno pokimal z glavo proti oni strani, kjer je bilo polje.

Z isto mučno, ostro radovednostjo, s katero je v mladosti gledal, ko so klali kokoši, se je Anisimov vsesal z očmi v osvetljeno polovico bledega obraza rokodelčevega s široko razprtimi očmi. Pričakoval je, da plane ta človek ta

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Aehrenthalov odstop.

Dunaj, 27. decembra. Vest o odstopu sedanjega avstrijskega zunanjega ministra grofa Aehrenthala se potrjuje. Aehrenthal odstopi kakor se govori po delegacijskem zasedanju.

VLOM V GROBNICO ALEKSANDRA KARAJORGEVIČA.

Dunaj, 27. decembra. Srbski poslanik na Dunaju, Simić, je podal danes na policijskem komisariatu natančne informacije o dozdevnih zločincih. Na podlagi teh je odredila policija obširno preiskavo, toda sedaj še nima nikakega vspeha.

SRBSKA SKUPŠČINA.

Belgrad, 27. decembra. Skupščina je sprejela danes s 73 proti 60 glasovi predlog, da se dovoli princesi Heleni letna apanaža 60.000 K in 1 milijon za doto.

TURŠKA ZBORNICA.

Carigrad, 27. decembra. Pogajanja med strankami še dosedaj niso dovedla do rezultata. V današnji seji so stavili liberalni in neodvisni poslanci predlog, naj se prihodnja seja vrši šele 30. decembra, kar je zbudilo pri večini veliko ogorčenje.

Italijansko-turška vojna.

ITALIJANSKA ARMADA V TRIPOLITANIJU.

Rim, 27. decembra. Italijanska armada, ki se nahaja sedaj v Tripolitani, šteje 140.000 mož. Od teh jih je 5000 v Tobruku, v Homsu 5000, v Bengaziju 30.000, v Derni 30.000 in v mestu Tripolisu 50.000. Vrh tega odide v Tripolis v kratkem še 20.000 vojakov, ki so vedno pripravljeni za odhod.

BOJ PRI TOBRUKU.

Carigrad, 27. decembra. Turško vojno ministrstvo je dobilo poročilo, da so turške in arabske čete pri Tobruku naskočile Italijane. Boj je trajal 12 ur. Turki so zaplenili eno mitraljezo in mnogo orožja.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Plut.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta. In se plačujejo vnaprej; sunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Prodaja se zaradi družinskih razmer dobro idoča trgovina v prometnem kraju. Natančneje se poizve na Poljanski cesti št. 3.

Fina restavracijska samostojna kuharica želi službe. Ponudbe pod M. D. na »Prvo anonimno pisarno«. 809—1.

Kupim gugalni stol. Takojšne ponudbe na naslov A. L., Hilšerjeva ul. 5. 810—1.

K O R E S P O N D E N C A.

30 let stari uradnik v dobri stalni službi se želi v svrhu ženitve seznaniti z 18—30 let staro gospodično ali vdovo s primernim premoženjem. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, je pošiljati do 30. decembra t. l. pod »Tajnost« Ljubljana, poste restante. 808—2.

Kuč za slabo-krvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljše sredstvo 5 kg franco K 4.50
Br. Novakovič, Ljubljana.

CARMEN!

V slov. dež. gledališču se je dne 24. t. m. v parterni garderobi levo zamenjal črn svilen dežnik. Dotičnika se prosi, da ga takoj odda v zgoraj navedeni garderobi, kjer dobi svojega, P 737

Sprejme se takoj

knjigovodja

ali knjigovodkinja, ki mora biti obenem korespondent, pod ugodnimi pogoji. Le starejši, popolnoma zmožni, samostojni reflektanti, naj blagovolijo poslati ponudbe na: Savinsko rastlinsko destilacijo v Zalec pri Celju. P 736

Ivan Mohorič

krojač, Sv. Petra cesta št. 6.

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. — V zalogi vedno različno blago. P 58

Trbovelski premog!

v kosih in kockah, zadnji najboljše in najcenejše kurivo za štedilnike in peči, kakor tudi

!! suha drva !!

nudi po dnevnih cenah v hišo postavljeno

IVANA TREO

Cesta na Rudolfovo železnico št. 10. Telefon št. 277. P 715

Hiša na Glineah

ki se dobro obrestuje, pripravna za prodajalno in vinsko trgovino, se zaradi družinskih razmer prodaja. — Poizve se v koncesionirani pisarni

Peter Mateliča

Ljubljana, Škofja ulica št. 10.

Radi inventure prodajam

ta teden do novega leta blago s cele zaloge pod vsako ceno.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Dve lepe meblirani sobi,

vsaka s posebnim vhom, v I. nadstropju K. menskega ulica št. 16

: se oddaste takoj.

Celo noč odprto
Kavarna Leon
Celo noč odprto
Stari trg št. 30

ZDRUŽENI ČEVLJARJI

V LJUBLJANI, Wolfova ulica št. 14 priporočajo slavnemu občinstvu svoj veliko zalogo vsakovrstnih obuval, usnja in drugih čevljarjskih potrebščin.

Naročila po meri in popravila se izvršujejo točno. P 733

Preostale izvide romana

„ŽENA“

ki je vzbujal toliko zanimanja, ko je izhajal v „Jutru“, prodaja upravništvo „Jutra“ mesto po prvotni ceni (1 K)

po 60 vin. izvod.

Zunanji naročniki naj pošljejo znesek v naprej in pridenejo 10 v za znamko. Na naročila brez denarja se ne ozira.

Najprimernejša igra za manjše odre je enodejanka

Malomestne tradicije

Češko spisal V. Štech, prevel V. M. Zalar. (Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“ v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založniku V. M. Zalarju v Ljubljani.

FR. P. ZAJEC

Daljnogled, toploprema in znakomere vseh vrst.

optični zavod

Očala in ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Ljubljana, Stari trg št. 9.
Cenike pošiljam zastonj in poštino prosto.

Kdor išče ali oddaja kako službo, kdor hoče kaj kupiti ali prodati, doseže to najlažje, ako inserira

Malih oglasih „Jutra“. Za besedo se plača samo 5 vinarjev.

Prva kranjska drogerija, parfu-
merija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Nunanja naročila izvršuje z obratno
ošto. — Ceniki so na razpolago.

SODE

— Dobre obrabljene, stare in nove, velike in male, prodaja

IVAN BUGGENIG
sodar

— Cesta na Rudolfovo železn. st.

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarški mojster
V LJUBLJANI
— Sodnijska ulica št. 3 —
Dobe se tudi izgotovljena obuvala.
Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

FR. KS. KASPER

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva

hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapeciranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih valčnih zastorov. — Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.

Priznana pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Kako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

izhaja vsak petek ter stane četrtletno K 1.80.

Žahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Naročajte in kupujte „JUTRO!“
Izvod samo po 6 vinarjev.

Najbolj varno naložen denar!
Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milijonov K.

Rezeradni zaklad nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2 %, brez odbitka. Nevzdržene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložitve knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zavezanec rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v podporo slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5% in proti poplačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Zavod za ortopedično telovadbo

v katerem se zdravi pod zdravniškim nadzorstvom

raznovrstne skriviljenosti hrbtence, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. je v Gosposki ulici št. 8, pritrilčno.

Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 4. do 5. ure popoldan istotam.

Samo 6 dni z brzoparniki francoske družbe!

Najkrajša vožnja čez Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkart) za vse razrede dobiš edino pri

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana, Dunajska c. 18.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnicah za pririsanje zabavnih in romarskih viakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

ALFONZ BREZNIK

c. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Maticice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

C. kr. avstr. post.-br. št. 114.003 Ljubljana, Kongresni trg 15

Klavirje dvorne trdke Bendorfer, Czapska, Höhl & Heitzmann, Stelzhammer in Manborg (amer. harm.) imamo le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, valjivem „pefelnju“, osebno, ker sudi vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji cen ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično pisano 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica najnižja. Popravila in ugaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonika, telov. rogevi in strune po tovarniških cenah. — Vse dan odpre!

Ustanovljena leta 1831. Največja zavarovalnica avstro-ogrške države Ustanovljena leta 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje soper požar na poslopih, pohištva in blagu, tatinski vlom, škodo vsled prevažanja, poškodbo zrcal in svenov. — Na življenje in na doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1910. zavarovalo se je 19.215 oseb za kapital nad 155 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škodo nad 1010 milijonov kron. Premoženje družbe znaša nad 392 milijonov kron.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarstvo in tiskarsko strobo spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo. Muzikalije.

Najmodernejšee črka Litografija.

Telefonska št. 118. Poštne karnetnice št. 78.307.

Del. glavica: K 8.000.000. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Promese za bližnja žrebanja:

Promese kreditnih srečk a K 26.—	Žrebanje dne 2. januarja 1912	Glavni dobitok K 300.000.—
Promese srečk za uravnavo Donave a K 16.—	Žrebanje dne 2. januarja 1912	Glavni dobitok K 120.000.—
Promese ljubljanskih srečk a K 10.—	Žrebanje dne 2. januarja 1912	Glavni dobitok K 50.000.—
Promese zemljiških srečk II. em. a K 6.—	Žrebanje dne 5. januarja 1912	Glavni dobitok K 100.000.—

Vse 4 promese skupaj K 56.—

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Štefančeva ulica št. 7 (nasproti glavni pošti)

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obilježja, matična pisma, prireditve, delnice, menice itd. — Valute in devize — Predlagati na vrednostne papirje in blago kakor koli.

Promese k vsem žrebanjem.

Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga. Razstni dovek plačuje banka iz svojega. Na tekoči in lične račune po dogovoru. Zbirna sveta v Ameriko.

Akreditivi.

Bankalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurnim tujcem. — Revizijska knjižica. — Posredni krediti. — Stanovni krediti. — Posredni krediti. — Posredni krediti.

Banka v Ljubljani.